

Lausunto / Kuopion Energia Oy:n kaukolämpöä tuottava pienydinvoimala / Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kunnanhallitus 08.06.2026
263/11.00.02/2026

Valmistelija

Kaavoitusarkkitehti Timo Nenonen, puh. 044 7401410

Lausuntopyyntö

Työ- ja elinkeinoministeriö 15.4.2026

Kuopion Energia Oy:n kaukolämpöä tuottava pienydinvoimala, ympäristövaikutusten arviointiohjelma.

AFRY Finland Oy, maaliskuu 2026 (ei tarkempaa päiväystä)

Linkki YVA-aineistoon ministeriön verkkopalveluun

<https://tem.fi/kuopion-energian-yva-ohjelma>

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

YVA-lain ja -asetuksen mukaan arviointimenettely käynnistyy arviointiohjelman laatimisella. Ohjelma on hankkeesta vastaavan (Kuopion Energia Oy) laadittama suunnitelma siitä, miten ja millä laajuudella vireillä olevan hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan. Arviointiohjelma pidetään nähtävillä ja siitä pyydetään lausunnot. Palautteen pohjalta yhteysviranomaisen (Työ- ja elinkeinoministeriö) antaa lausunnon arviointiohjelman riittävydestä.

Tämän jälkeen työ jatkuu vaihtoehtojen vaikutusten arvioinnilla ja vertailulla niiden eri ominaisuuksien ja vaikutusten suhteen. Tulokset kuvataan arviointiselostuksessa. Myös arviointiselostus pidetään nähtävillä ja lausuntokierroksella. Arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomaisen arvioi YVA-selostuksen asianmukaisuuden ja muodostaa perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Laadittaessa ja käsiteltäessä hankkeen edellyttämiä lupahakemuksia arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ovat keskeistä lähtökohta-aineistoa.

Hanke

Kuopion Energia Oy suunnittelee kaukolämpöä tuottavaa pienydinvoimalaa Kuopioon. Tarkastelussa on kaksi vaihtoehtoista laitospaikkaa, Hepomäki ja Sorsasalo. Pienydinvoimala tulisi koostumaan enintään neljästä reaktorista. Laitoksen suunniteltu reaktorien yhteenlaskettu lämpöteho on enintään noin 150 MW. Pienydinvoimalla tuotettu kaukolämpö siirretään uudella rakennettavalla kaukolämmön siirtoyhteydellä Kuopion Energian kaukolämpöverkkoon.

Arvioitavat vaihtoehdot

Arviointimenettelyssä arvioitavat vaihtoehdot ovat:

- **Nollavaihtoehto (VE0):** Hanketta ei toteuteta. Jatketaan nykyisen kaltaista kaukolämmön tuotantoa polttoon perustuvalla ratkaisulla.
- **Vaihtoehto 1:** Rakennetaan pienydinvoimala Hepomäkeen, josta n. 2,5 km pituinen maahan asennettava kaukolämmön siirtoyhteys nykyisen verkostoon.
- **Vaihtoehto 2:** Rakennetaan pienydinvoimala Sorsasaloon, josta n. 11-13 km pituinen pääosin järven pohjaan sekä osin maahan asennettu kaukolämmön siirtoyhteys nykyisen verkostoon.

Pienydinvoimalan YVA-menettelyn kanssa samanaikaisesti on vireillä asemakaavatyöt, joissa tutkitaan pienydinvoimalan sijoittamismahdollisuutta vaihtoehtoihin sijoituspaikkoihin. Sorsasalonsaloon alueella on lisäksi käynnissä erillinen VolagHy:n eSAF -hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Arvioitavat vaikutukset ja arviointimenetelmät

Hankkeen arvioitavat vaikutukset arviointimenetelmien on kuvattu arviointiohjelmassa. Hankkeen kuluessa niin arvioitavat ratkaisut kuin menetelmätkin saattavat tarkentua. Suunnitellun hankkeen vaikutuksia eli mm. ennustettua muutosta ihmisiin, luonnonympäristöön ja liikenteeseen verrataan nykytilanteeseen. Arviointiohjelmassa tarkastellaan erikseen ympäristövaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, meluun ja tärinään, liikenteeseen, ilmanlaatuun, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin, pintavesiin, kasvillisuuteen, eläimistöön ja suojelukohteisiin, ilmastoon, luonnonvarojen hyödyntämiseen ja konventionaalisiin jätteisiin, radioaktiivisiin jätteisiin, poikkeus- ja onnettomuustilanteisiin sekä turvallisuuteen ja ympäristöriskeihin. Hankkeen yhteisvaikutuksia tarkastellaan suhteessa lähialueen muihin hankkeisiin. YVA-menettelyssä arvioidaan lisäksi mahdollisia valtioiden rajat ylittäviä haitallisia vaikutuksia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Arviointiohjelma on asetettu nähtäville 15.4.2026. Osallisilla on mahdollisuus esittää arviointiohjelmaa koskevia mielipiteitä ja lausuntoja yhteysviranomaiselle 15.6.2026 saakka. Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa koskeva yleisötilaisuus järjestettiin 27.4.2026 Kuopion valtuustovirastotalolla. Lausuntoja on pyydetty useilta tahoilta, mm. myös Siilinjärven kunnan ympäristöterveys- ja viranomaislautakunnalta.

Liiteaineisto

Lausuntopyyntö

Tiivistelmä ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi:

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Siilinjärven kunta toteaa, että pienydinvoimalahankkeen arviointiohjelma on muodostaa pääosin riittävän lähtökohdan ympäristövaikutusten arvioinnille. Kunta pitää hyvänä, että hankkeessa tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sijaintipaikkaa, joka parantaa vaikutusten vertailtavuutta ja tukee tarkoituksenmukaisten maankäytöllisten ratkaisujen löytämistä. Samalla kunta kuitenkin toteaa, että suunnitelluista kaukolämpöä tuottavista pienydinvoimaloista ei ole vielä käytännön kokemukseen perustuvaa tietoa, mikä lisää arviointiin liittyviä epävarmuuksia ja korostaa huolellisen ja varovaisuusperiaatteeseen perustuvan tarkastelun tarvetta.

Siilinjärven näkökulmasta hankkeen merkittävimmät vaikutukset liittyvät erityisesti Sorsasalonsaloon vaihtoehdossa Kallaveteen kohdistuviin vesistövaikutuksiin, yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön sekä ihmisten elinoloihin ja koettuun turvallisuuteen. Vaikutukset ulottuvat kuntarajan yli erityisesti Vuorelan taajaman alueelle, minkä vuoksi niiden arvioinnissa tulee varmistaa riittävä tarkastelutarkkuus myös Siilinjärven puolella. Hepomäen vaihtoehdossa vaikutukset ovat enemmän paikallisia ja metsäalueen luontoon kohdistuvia.

Ympäristön nykytilan kuvaus on arviointiohjelmassa pääpiirteissään riittävä, mutta jatkotyössä tulee kiinnittää Sorsasalon vaihtoehdossa erityistä huomiota Kallaveden tilan tarkempaan tarkasteluun sekä yhdyskuntarakenteen ja väestön sijoittumisen kuvaamiseen myös kuntarajat ylittävästi. Suunnitellut selvitykset kohdentuvat oikeisiin vaikutuskokonaisuuksiin, mutta erityisesti vesistövaikutusten, yhteiskunnallisten vaikutusten ja turvallisuuteen liittyvien kysymysten arvioinnin tulee olla perusteellista ja läpinäkyvää.

Kunta pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutuksia tarkastellaan yhteensovitetuna Sorsasalon alueella samanaikaisesti etenevien muiden hankkeiden, erityisesti VolagHy:n eSAF-hankkeen sekä alueella vireillä olevien kaavaratkaisujen kanssa. Yhteisvaikutusten arviointi on keskeistä, jotta alueen kokonaiskuormitus ja vaikutusten kasautuminen voidaan tunnistaa ja arvioida luotettavasti.

Hanke edellyttää eri vaihtoehdoissa useita maankäyttöön ja ympäristöön liittyviä suunnitelmia ja lupia, kuten asemakaavamuutoksia sekä ydinenergiain mukaisia periaatepäätös-, rakentamis- ja käyttölupia, ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisia lupia sekä muita turvallisuusviranomaisten päätöksiä. Siilinjärven kunta korostaa, että YVA-menettelyn tulee tuottaa riittävä ja selkeä tietopohja näiden myöhempien päätösten tueksi sekä tuoda esiin arviointiin liittyvät epävarmuudet.

Siilinjärven kunta toteaa, että hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen kaukolämmön tuotannossa, mikä tukee sekä paikallisia että kansallisia ilmastotavoitteita. Vaikka YVA-menettelyssä on tarkoitus arvioida hankevaihtoehtojen vaikutuksia, kaukolämmön tuotantoa tulevaisuudessa on perusteltua tarkastella myös kokonaisuutena muiden kaupunkiseudulle suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa. Kunta katsoo, että päätöksenteon tueksi on tärkeää arvioida, millainen energiaratkaisujen yhdistelmä olisi pitkällä aikavälillä tarkoituksenmukaisin, kustannustehokkain ja kestävyyskannalta paras vaihtoehto. Sorsasalon vaihtoehdossa voisi tarkastella mahdollisuuksia hyödyntää tuotettua kaukolämpöä tulevaisuudessa myös kuntarajan toisella puolella. Tämä mahdollistaisi energiaratkaisujen vielä tehokkaamman alueellisen hyödyntämisen ja tukisi yhdyskuntarakenteen kestäväää kehittämistä.

Kunnanhallituksella ei ole muuta lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Päätös